

اثبات شهادت امام حسن(ع) در صلح با معاویه/صلح منافاتی با عزت ندارد

استاد حوزه علمیه گفت: امام حسن مجتبی(ع) شهادت در صبر و استقامت داشتند و همان‌طور که جنگیدن شهادت می‌خواهد، صلح کردن و ایستادگی در برابر تهمت‌ها و توهین‌ها نیز شهادت نیاز دارد.

استاد حوزه علمیه گفت: امام حسن مجتبی(ع) شهادت در صبر و استقامت داشتند و همان‌طور که جنگیدن شهادت می‌خواهد، صلح کردن و ایستادگی در برابر تهمت‌ها و توهین‌ها نیز شهادت نیاز دارد.

خبرگزاری مهر - گروه استان‌ها: بنا به روایت مشهور بین شیعه و اهل سنت، امام حسن بن علی(ع) در شب نیمه ماه مبارک رمضان، سال سوم هجرت در شهر مدینه دیده به جهان گشودند. کنیه ایشان ابو محمد است. این کنیه را پیامبر اکرم(ص) به امام حسن دادند؛ آن حضرت هفت سال از دوران پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم را درک نمودند و پس از پیامبر(ص) تقریباً سی سال در کنار امیرالمؤمنین(ع) حضور داشتند و پس از شهادت حضرت علی(ع)، آن حضرت در ۳۷ سالگی به امامت و خلافت رسیدند.

امام حسن مجتبی(ع) به مدت ۱۰ سال منصب امامت را در دست داشتند اما دوره خلافت ایشان تنها شش ماه و سه روز طول کشید؛ امام حسن(ع) توسط «جده» دختر اشعث که همسر ایشان بود به وسیله زهری قوی مسموم شدند. پس از آن، امام(ع) در بستر بیماری افتادند و سرانجام در ۷ صفر سال ۴۹ ق.ه یا در روایتی دیگر در ۲۸ صفر در سن ۴۷ سالگی به شهادت رسیدند.

یکی از مسائل مهمی که در تاریخ اسلام بدان اشاره شده، بحث صلح امام حسن(ع) با معاویه است. اساساً اسلام دین رحمت و صلح و صفا است، تاریخ اسلام و زندگی پیامبر(ص) و ائمه(ع) بیانگر همین معنا است، مگر در مواردی که پیامبر(ص) و یا ائمه(ع) مجبور به جنگ و نبرد می‌شدند که آن هم جنبه دفاعی داشت.

امام حسن مجتبی(ع) هم آنگاه که به خلافت رسیدند، با مخالفت و لشکرکشی معاویه روبرو شدند و از این جهت لشکری را تجهیز نمودند تا به دفاع و مقابله برخیزند، اما در ادامه، شرایطی فراهم شد که امام مجبور شدند، از اسلام به گونه‌ای دیگر دفاع کنند؛ اما درباره علت صلح امام حسن(ع) و قیام امام حسین(ع) باید گفت: این‌ها دو حادثه تاریخی هستند که معلول شرایط و اوضاع سیاسی و اجتماعی زمان خود هستند و این دو واقعه را باید با در نظر گرفتن اوضاع و احوال زمان خودشان بررسی کرد.

علت صلح امام حسن(ع) با معاویه

حجت الاسلام سید محمد واعظ موسوی از اساتید حوزه علمیه قم در گفت‌وگو با خبرنگار مهر، با اشاره به اینکه روزهای پایانی ماه صفر یادآور مظلومیت و غربت امام حسن مجتبی(ع) است، اظهار داشت: ایشان زندگی پر فراز و نشیبی را پشت سر گذاشتند و اوایل طفولیت تا ۷ سالگی در کنار پیامبر(ص) و مادرشان حضرت فاطمه زهرا(س) بودند و پس از آن در کنار تربیت‌های پدیده و معصومانه حضرت علی(ع) روزگار می‌گذراندند و شاهد ظلم‌های وارد بر پدر و مادرشان بودند.

وی ادامه داد: بنابر وصیت حضرت علی(ع) و شایستگی‌های فراوان امام حسن(ع)، ایشان هدایت امت و ارشاد معنوی جامعه اسلامی را عهده دار شدند و به منصب امامت رسیدند.

این استاد حوزه علمیه با بیان اینکه امام حسن(ع) با لشکریانی سست باور و دشمن‌کینه توز و سیاست‌مدار مواجه بودند و در اثر فشارهای زیاد مصلحت‌جامعه اسلامی بر این بود که با صلح از جان، مال و ناموس شیعیان حفاظت کرده، گفت: در واقع مفاد صلح نامه منافع کلی فرهنگ تشیع بود و پیامبر(ص) هنگام معرفی این دو سبط بزرگوار می‌فرمایند: «الحسن و الحسین امامان قاما او قعدا و سیدی شباب اهل الجنة» یعنی حسن و حسین(ع) در همه احوال امام و پیشوایند؛ چه بایستند و چه بنشینند.

ریاکاری و تزویر معاویه و سست بنیادی اعتقادی و دنیاگرایی یاران امام(ع) منجر به واقعه صلح شد

حجت الاسلام واعظ موسوی گفت: ریاکاری و تزویر معاویه از یک طرف و سست بنیادی اعتقادی و دنیاگرایی طرفداران و یاران امام(ع) منجر به واقعه صلح شد و به تعبیر مقام معظم رهبری پرشکوه ترین نرمش قهرمانانه تاریخ بود.

وی با تأکید بر اینکه به دلیل مدیریت و کیاست ذاتی و اکتسابی امام حسن(ع) اگر قرار به مقابله با معاویه بود به شهادت می رسیدند و معاویه شهادت ایشان و یارانشان را بهانه ای برای به هم ریختگی جامعه اسلامی قرار می داد، تأکید کرد: ظلم بزرگی در تاریخ بر امام حسن مجتبی(ع) رفته است که حتی بسیاری از شیعیان گمان می کنند که ساختار شخصیتی امام حسن(ع) با امام حسین(ع) متفاوت است اما دقت در شرایط و اوضاع زمانی و مکانی این دو امام بزرگوار نشان می دهد که اگر امام حسین(ع) در شرایط امام حسن مجتبی(ع) قرار می گرفت، تصمیمی غیر از صلح انجام نمی گرفت.

این استاد حوزه علمیه قم یادآور کرد: ما شیعیان باید به الگو قرار دادن ائمه معصومین(ع) برای ساختن جامعه آرمانی و الهی افتخار کنیم و بدانیم هر یک از این شخصیت های برجسته می توانند در زمان خاص و شرایط ویژه از صلاحیت الگو شدن برخوردار شوند و امام حسن مجتبی(ع) نیز از این قاعده مستثنی نیستند.

امام حسن(ع) به حسب مقتضیات زمان شان صلح کردند

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه نیز در گفت و گو با خبرنگار مهر، اظهار داشت: یکی از نکات درس آموز در زندگی امام حسن مجتبی(ع) این است که ایشان شهادت در صبر و استقامت داشتند و همان طور که جنگیدن شهادت می خواهد، صلح کردن و ایستادگی در برابر سیل تهمت ها و توهین ها نیز شهادت نیاز دارد.

حجت الاسلام محسن غرویانی ادامه داد: هر یک از امامان به حسب مقتضیات زمان خودشان، تکلیف شان را تشخیص داده و بر اساس آن تکلیف عمل می کردند و جوسازی ها و فضا سازی های کاذب در آنان تأثیری نداشت؛ لذا می بینیم امام حسین(ع) از راه مبارزه به تکلیف خویش عمل کرده و برادر ایشان امام حسن مجتبی(ع) برای حفظ منافع و مصالح امت صلح با معاویه را پذیرفتند. اگر امام حسین(ع) در شرایط امام حسن(ع) قرار داشتند راه صلح و مسالمت را انتخاب می کردند.

این استاد حوزه علمیه قم تأکید کرد: اگر حضرت سیدالشهدا(ع) نیز در شرایط امام حسن مجتبی(ع) قرار داشتند همین راه صلح و مسالمت را انتخاب می کردند، همان طور که اگر امام حسن(ع) نیز در شرایط امام حسین(ع) بودند راه مبارزه را دنبال می کردند.

وی عنوان کرد: مقام معظم رهبری از این صلح به عنوان نرمش قهرمانانه یاد می کند؛ یعنی صلح و نرمش منافاتی با عزت ندارد اگر به دنبال صلح و نرمش منطق عزت قرار داشته باشد این نرمش، نرمش قهرمانانه است و ما هم در زمان خودمان می توانیم با حفظ عزت از این روش و منش بهره بگیریم.